

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	
Naziv nacrt propisa	Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima
Datum	09.11.2015.
Obrađivač	Federalno ministarstvo finansija/financija
I. - Usklađenost nacrt propisa sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade FBiH i Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	
Da li je nacrt propisa u skladu sa strateškim dokumentima i programom rada Vlade FBiH i Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine? Odgovor: DA	
Da li je nacrt propisa povezan za druge važeće propise ili ima efekta na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje: NE	
II. - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići nacrtom propisa	
1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće? Odgovor: U Bosni i Hercegovini, kao i u velikom broju zemalja, već duži niz godina prisutna je ozbiljna kriza penzijskog sistema. Trenutni sistem koji funkcionira na konceptu međugeneracijske solidarnosti, uslijed negativnih demografskih i privrednih kretanja, finansijski je neodrživ. Kako osnovni cilj penzijskog sistema (socijalna sigurnost građana, odnosno zaštita od rizika starosti, invalidnosti i smrti) nije ispunjen, neophodna je reforma penzijskog sistema. Osnovni problemi penzijskog sistema u Bosni i Hercegovini se mogu sažeti prema sljedećem: - ograničena pokrivenost i nizak stupanj poštivanja zakonskih obaveza, naročito kada se radi o radnicima iz neformalne ekonomije; - neodgovarajući nivo penzija; - zabrinutost u vezi finansijske održivosti penzijskog sistema; i - problemi koji se odnose na ograničene administrativne kapacitete i upravljanje institucijama iz domene socijalne sigurnosti.	
2) Koji se cilj želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će nacrt propisa riješiti definirani problem i u kojem periodu? Odgovor: Usvajanje Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima u Federaciji BiH stvorit će pravni osnov za dalji razvoj penzijskog sistema u Federaciji BiH i tržišta kapitala na kojem će se pojaviti nove vrste fondovi koji se razlikuju po načinu i kriterijima investiranja. Osnivanje društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i formiranje dobrovoljnih penzijskih fondova predstavlja jedan od ključnih elemenata reforme penzijskog sistema u Federaciji Bosne i Hercegovine, a to bi trebalo doprinijeti da se građanima, posebno mlađim generacije, omogući ostvarenje dodatnih prihoda u starosti.	
3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će direktno primjenjivati i na koje se direktno odnosi nacrt propisa. Federalno ministarstvo finansija, Komisija za vrijednosne papire FBiH, Agencija za nadzor, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, banke, društva za osiguranje koja će isplaćivati penzije i građani koji se oduče da učlane u dobrovoljne penzijske fondove.	
III. - Proces konsultacija	
1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konsultovali i način na koji ste vršili konsultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.) U skladu sa zaključkom Vlade FBiH broj: 632/2015 od 22.05.2015. godine, Federalno ministarstvo finansija je oformilo interresornu radnu grupu za izradu Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima u kojoj su bili predstavnici ministarstva, Agencije za nadzor i Komisije za vrijednosne papire. U radu grupe izvršene su i konsultacije sa konsultantom Svjetske banke, kao i radna posjeta Hrvatskoj agenciji za nadzor finansijskih usluga.	
2) Koji su rezultati konsultacija i da li su utjecali na sadržaj novog propisa?	

Odgovor: Sugestije i komentari od pomenutih lica su veoma pomogli u izradi ovog prednacrt.

IV. - Alternativna rješenja - identifikacija opcija

1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od opcija.

Opcija 1: Ne poduzimati ništa

Koristi: Nema koristi, jer cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 2: (nenormativno rješenje)

Koristi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 3: (normativno rješenje)

Koristi: Dobrovoljni penzijski fondovi sastavni su dio dokumenta Strategija reforme penzijskog sistema u Federaciji BiH, a donošenje ovog Zakona je sastavni dio Akcionog plana za provedbu Strategije koji je usvojila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Dobrovoljni penzijski fondovi omogućavaju da sredstva prikupljena kao dopunski vid penzijskih doprinosa budu aktivna kroz ove fondove. Dobrovoljni investicijski fondovi podrazumijevaju, prije svega, ulaganje u vrijednosne papire na domaćem i stranom tržištu. Svaki građanin koji se odluči na dopunsko penzijsko osiguranje, putem članstva u ovim fondovima, ostvaruje pravo na povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima u skladu sa zakonom, čime se očekuje pozitivan utjecaj na privredu u cjelini, no isto neće imati značajan utjecaj na okoliš, održivi razvitak i s tim u vezi na zdravlje ljudi.

Troškovi: Usvajanjem zakona će proisteći određeni operativni troškovi lica, koji će nastati u postupku osnivanja društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima.

Opcija 4: (normativno rješenje)

Koristi: Cilj nije moguće postići drugo normativno rješenje rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Jedino se donošenjem novog Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima može ostvariti cilj i stvoriti pravni osnov za dalji razvoj penzijskog sistema u Federaciji BiH i tržišta kapitala na kojem će se pojaviti nove vrste fondova koji se razlikuju po načinu i kriterijima investiranja, sa izbalansiranim pristupom u pogledu ključnih oblasti koje su uređene zakonom i bližeg uređivanja posebnih pitanja podzakonskim aktima.

V. - Utjecaj odabranog rješenja problema na privredu, društvo i okoliš

1a) Da li nacrt propisa utiče na poslovno okruženje? Da li kreira dodatna administrativna opterećenja? Da li utiče na rad malih i srednjih preduzeća i obrtnika? Da li će imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor: Dobrovoljni penzijski fondovi dovode do mobilizacije i koncentracije kapitala, doprinoseći tako razvoju finansijskog tržišta i poticanju trgovine vrijednosnim papirima u koje ulažu sredstva dobrovoljnog penzijskog fonda. S tim da je imovina društva za upravljanje i dobrovoljnog penzijskog fonda potpuno razdvojena, to znači da imovina članova dobrovoljnog penzijskog fonda ne može biti ugrožena uslijed finansijskih problema društva za upravljanje te je stoga predviđen osnovni kapital društva za upravljanje od 3.000.000,00 KM. Zakon propisuje da imovina dobrovoljnog penzijskog fonda ne može biti predmet prinudne naplate, zaloge, hipoteke, ne može se uključiti u likvidacijsku ili stečajnu masu društva za upravljanje, banke depozitara ili drugih lica, niti koristiti za izmirivanje obaveza člana dobrovoljnog penzijskog fonda i drugih lica prema trećim licima. Po svojoj prirodi dobrovoljni penzijski fondovi su potpuno finansijski samoodrživi i dugoročno finansijski stabilni. Ne opterećuju državni budžet, a iznos doprinosa se dobrovoljno bira te su zato fiskalno održivi. Jačanje tržišne konkurencije u dobrovoljnim penzijskim fondovima, indirektno će dovesti do osnaživanja penzijskog fonda Federacije, te veću orijentaciju prema klijentima i korisnicima.

<p>1b) Koji su finansijski efekti nacrta propisa? Da li utiče na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Da li utiče na priliv sredstava u javne budžete? Odgovor: Usvajanjem zakona će proisteći određeni operativni troškovi lica, koji će nastati u postupku osnivanja društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima.</p>
<p>2a) Da li nacrt propisa utiče na mogućnost zapošljavanja i tržište rada? Odgovor: DA - Porast štednje i socijalni efekti – Omogućavanjem građanima da štede za penziju u dobrovoljnim penzijskim fondovima istovremeno im se omogućava i da dopune sredstva koja će dobijati iz penzijskog sistema Federacije, a time će se poboljšati finansijski položaj budućih penzionera i smanjiti pritisak na penzijski sistem Federacije. Pojava novih privrednih subjekata i profesije – Zakon stimulira pojavu novih privrednih subjekata, društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, kao i profesiju investicijskih savjetnika kao lica koja se stručno bave upravljanjem portfolijem klijenta. To će dovesti do otvaranja novih radnih mjesta kao i potražnje za visokokvalifikovanim stručnjacima. Tržišna konkurencija između društava za upravljanje vremenom će dovesti do stalnog podizanja kvaliteta usluga. Razvoj finansijskog tržišta – Iskustva drugih zemalja pokazuju da kao odgovor na pomenutu potražnju dolazi i do pojave novih finansijskih instrumenata uključujući i dugoročne državne vrijednosne papire, općinske obveznice, korporativne obveznice, hipotekarne vrijednosne papire i sl. Dobrovoljnim penzijski fondovi, kao najveći institucionalni investitori u skoro svim zemljama često postaju katalizatori razvoja finansijskih tržišta i promoviranja štedne kulture. Razvoj depozitarnih (skrbničkih) usluga banke – Nastanak i razvoj penzijskih fondova stimulirat će unapređenje i razvoj depozitarnih (skrbničkih) usluge banka kao nove bankarske djelatnosti kao je kod nas tek u nastanku. Uslijed povećanja obima depozitarnih poslova javit će se potreba i za porastom broja zaposlenih u odjeljenjima banaka koje obavljaju ove usluge. Nacrtom zakona je, inače definirano obavezno čuvanje sredstava dobrovoljnog penzijskog fonda kod banke depozitara. Porast aktivnosti ulaganja – S obzirom da se sredstva dobrovoljnih penzijskih fondova kojima upravljaju društva za upravljanje brzo uvećavaju i da ta sredstva predstavljaju dugoročnu štednju građana, oni obično predstavljaju kupce vrijednosnih papira na domaćem tržištu i stvaraju stalnu i stabilnu potražnju. Pojavom dobrovoljnih penzijskih fondova institucionalnih investitora na tržištu kapitala potražnja za visoko kvalitetnim i dugoročnim vrijednosnim papirima će porasti. Zbog toga će uspješna privredna društva biti stimulirana da kotiraju svoje dionice na berzi i izdaju svoje obveznice, te na taj način, potencijalno jeftinije finansiraju svoje aktivnosti što predstavlja alternativu drugim načinima finansiranja. Razvoj odgovornog korporativnog upravljanja i transparentnosti odlučivanja – Penzijski fondovi su investitori koji su vrlo zainteresovani za odgovorno i profesionalno upravljanje privrednim društvima čiji su suvlasnici. Imaju veliki utjecaj na donošenje odluka, a pogotovo izbor menadžmenta preduzeća jer im je dugoročan interes povećanje vrijednosti dionica. Kao stalna kontrola povećavaju transparentnost i odgovornost prilikom odlučivanja.</p>
<p>2b) Da li nacrt propisa tretira i pitanja ravnopravnosti spolova? Da li je osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih grupa? Da li se daje mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti i obrazovanju? Odgovor: DA Nacrtom je propisano da je organizator penzijskog programa dužan da zaposlenima osigura ravnopravne uslove za članstvo u penzijskom programu, kao i da organizator penzijskog programa i društvo za upravljanje ne smiju direktno ili indirektno postupati protivno jednakom tretmanu žena i muškaraca, odnosno omogućiti provođenje nejednakosti u pravima iz dodatnog penzijskog osiguranja koje bi bile zasnovane na spolnoj razlici.</p>
<p>3) Da li će nacrt propisa imati utjecaje na okoliš? a) DA Objasnite: Prijedlog nema značajne utjecaje na područje zaštite okoliša. b) NE</p>
<p>VI. - Provođenje propisa</p>
<p>1) Da li nacrt propisa precizira ko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koji nivo vlasti je nadležan za primjenu? Ko vrši nadzor? Odgovor: Komisija za vrijednosne papire vrši nadzor na provođenjem ovog zakona, donosi podzakonske akte za izvršavanje ovog zakona za koje je ovlaštena i vodi Registar dobrovoljnih penzijskih fondova, a Agencija za nadzor vrši nadzor nad društvima za osiguranje koja vrše isplatu penzija.</p>
<p>2) Da li je nacrt propisa usuglašen s drugim relevantnim propisima? Odgovor: DA</p>

3) Da li je prelazni period s postojećeg rješenja na novi nacrt propisa jasno definiran?
Odgovor: DA